



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

Αθήνα, 5 /12/2018
Α.Π.: 130263 /ΕΥΚΕ 2019

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας : 105 63 Αθήνα
Πληροφορίες : Αλεξ. Δρακάτου
Τηλ.: 210 3742071
Fax: 210 3742063
E-mail: adrakatou@mnec.gr

Προς: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Ε.Π. Περιφέρειας Πελοποννήσου
Ερυθρού Σταυρού Τέρμα
22131 Τρίπολη
(ηλεκτρονικά)

Υπ' όψιν: Κου Α. Ψαράκη, Ν. Μπεντεβή

ΘΕΜΑ: Γνωμοδότηση επί τριών σχεδίων προσκλήσεων στο πλαίσιο Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Πελοποννήσου

Σχετ.: Το με αριθ. πρωτ. 3203/19.11.2017 έγγραφο της ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Πελοποννήσου (αρ. πρωτ. εις. ΕΥΚΕ 2019/27.11.2018)

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού εγγράφου, διαβιβάστηκαν στην Υπηρεσία μας τρία σχέδια προσκλήσεων υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Πελοποννήσου. Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που περιλαμβάνουν τα εν λόγω έγγραφα, καθώς και το Ενωσιακό θεσμικό πλαίσιο για τις Κρατικές Ενισχύσεις, σημειώνονται τα εξής:

Α. ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΜΕ ΤΙΤΛΟ «ΕΠΕΚΤΑΣΗ, ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΤΗΡΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ Α' ΒΑΘΜΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ»

1. Με βάση την περιγραφή των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση πράξεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο 1 «Περιεχόμενο» του σχεδίου πρόσκλησης, η ανωτέρω πρόσκληση αφορά παρεμβάσεις σε υποδομές του τομέα της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, για την κάλυψη των αναγκών της Περιφέρειας και ειδικότερα:
 - **Εκσυγχρονισμό, επέκταση/αναβάθμιση κτηριακών υποδομών** πρωτοβάθμιας υγείας και ειδικότερα, κέντρων υγείας, περιφερειακών ιατρείων ή ιατρείων αστικού τύπου, ή εφόσον αποδεδειγμένα προκύπτει ανάγκη, σε δημιουργία νέων.
 - **Εξοπλισμό ιατροτεχνολογικό ή και ξενοδοχειακό**, όπου διαπιστωμένα υπάρχει έλλειψη ή ο υφιστάμενος χρήζει αναβάθμισης ή και αντικατάστασης, ή και εξοπλισμό γενικότερης αναβάθμισης των παρεχόμενων υπηρεσιών πρωτοβάθμιας υγείας στους πολίτες.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Διαρθρωτικό
και Επενδυτικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Οι παρεμβάσεις αποσκοπούν στην παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών υγείας προς τους πολίτες, σε επίπεδο πρωτοβάθμιας περίθαλψης.

Ως προς τις νέες υποδομές και εξοπλισμό, στην πρόσκληση αναφέρεται ότι θα επιλέγονται μετά από αιτιολόγηση στη βάση της χαρτογράφησης των υφισταμένων υποδομών και των αναγκών της Περιφέρειας και θα πρέπει να είναι σύμφωνες με την ασκούμενη πολιτική στον τομέα Υγείας.

Δικαιούχοι της δράσης είναι η Περιφέρεια Πελοποννήσου, η Διοίκηση 6^{ης} Υγειονομικής Περιφέρειας Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων - Ηπείρου - Δυτικής Ελλάδας και το Υπουργείο Υγείας, καθώς και όσοι φορείς έχουν συνάψει ή προτίθενται να συνάψουν Προγραμματική σύμβαση με τους προαναφερόμενους.

Ο συνολικός προϋπολογισμός της πράξης ανέρχεται στα 2.000.000 € και η δράση παρουσιάζει συνέργια με τις δράσεις ΕΚΤ του ΠΕΠ Πελοποννήσου 2014-2020.

2. Κατά γενικό κανόνα, η έννοια των κρατικών ενισχύσεων συνδέεται με την **έννοια της οικονομικής δραστηριότητας**. Ειδικότερα, σύμφωνα με το σημείο 6 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο όταν ο δικαιούχος του μέτρου είναι «επιχείρηση». Στο σημείο 7 της ανωτέρω αναφερόμενης Ανακοίνωσης διευκρινίζεται ότι, όπως έχει επανειλημμένα ορίσει το Δικαστήριο, επιχειρήσεις είναι οι οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τα νομικά καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους.

Από την άλλη πλευρά, όπως αναφέρεται στο σημείο 17 της ανωτέρω αναφερόμενης ανακοίνωσης, «το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση όπου το Δημόσιο ενεργεί **«ασκώντας δημόσια εξουσία»** ή όταν οι δημόσιες οντότητες ενεργούν «υπό την ιδιότητά τους ως δημόσιες αρχές». Μια οντότητα μπορεί να θεωρηθεί ότι ενεργεί ασκώντας δημόσια εξουσία σε περίπτωση που η εν λόγω δραστηριότητα εμπίπτει στις ουσιαστικές λειτουργίες του κράτους ή συνδέεται με αυτές λόγω της φύσεως, του αντικειμένου και των κανόνων στους οποίους υπόκειται».

3. Ειδικότερα όσον αφορά τον τομέα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης (σημείο 24 της ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης), η Επιτροπή έχει κρίνει ότι: «Σε ορισμένα κράτη μέλη τα δημόσια νοσοκομεία αποτελούν **αναπόσπαστο μέρος του εθνικού συστήματος υγείας** και βασίζονται σχεδόν εξολοκλήρου στην αρχή της αλληλεγγύης. Τα νοσοκομεία του είδους αυτού χρηματοδοτούνται άμεσα από τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και άλλους κρατικούς πόρους και παρέχουν δωρεάν τις υπηρεσίες τους με βάση την καθολική κάλυψη. Τα δικαστήρια της Ένωσης επιβεβαίωσαν ότι, στις περιπτώσεις που υπάρχει η εν λόγω διάρθρωση, οι αντίστοιχοι οργανισμοί δεν ενεργούν ως επιχειρήσεις. Στις περιπτώσεις που υπάρχει αυτή η διάρθρωση, ακόμη και δραστηριότητες που θα μπορούσαν καθαυτές να χαρακτηριστούν ως οικονομικής φύσεως, αλλά ασκούνται αποκλειστικά με στόχο την παροχή μιας ακόμη μη οικονομικής υπηρεσίας, δεν είναι οικονομικής φύσεως. Ένας οργανισμός που αγοράζει αγαθά — ακόμη και σε μεγάλες ποσότητες — με σκοπό την παροχή μη οικονομικής υπηρεσίας δεν θεωρείται ότι ενεργεί ως επιχείρηση απλά και μόνο επειδή αγοράζει υλικά σε ορισμένη αγορά».

4. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω αναφερόμενα στις παραγράφους 2 & 3, προκειμένου να κριθεί αν οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν μέσω της πρόσκλησης «Επέκταση, Αναβάθμιση Κτηριακών Υποδομών και Εξοπλισμός Α' βάθμιας Υγείας» συνιστούν οικονομική ή μη οικονομική δραστηριότητα πρέπει κατ' αρχήν να διερευνηθεί εάν οι υποδομές πρωτοβάθμιας υγείας που θα ενισχυθούν αποτελούν **αναπόσπαστο μέρος του Εθνικού Συστήματος Υγείας**, που βασίζεται σχεδόν εξ ολοκλήρου στην αρχή της αλληλεγγύης, χρηματοδοτείται άμεσα από τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και άλλους κρατικούς πόρους και παρέχει δωρεάν τις υπηρεσίες του με βάση την καθολική κάλυψη (ανάλογα με τα γενικά χαρακτηριστικά του συστήματος, οι συμμετοχές οι οποίες καλύπτουν ένα μικρό μόνο ποσοστό του πραγματικού κόστους της παρεχόμενης υπηρεσίας δεν δύνανται να επηρεάσουν τον χαρακτηρισμό της ως μη οικονομικής). Σε περίπτωση που οι ανωτέρω προϋποθέσεις πληρούνται, οι υπηρεσίες που παρέχονται μέσω των σχετικών υποδομών δεν συνιστούν οικονομική δραστηριότητα και οι φορείς λειτουργίας ή/και κύριοι των έργων δεν ενεργούν ως «επιχείρηση».

Για παράδειγμα, στην περίπτωση που τεκμηριωθεί, ότι μια νέα ή εκσυγχρονισμένη ή αναβαθμισμένη υποδομή θα λειτουργήσει (ή ένας εξοπλισμός θα χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες) ως υποδομή Α' βάθμιας Υγείας που πληροί τις ανωτέρω αναφερόμενες προϋποθέσεις - ήτοι το κράτος εκπληρώνει μια ουσιαστική λειτουργία του η οποία χρηματοδοτείται άμεσα από τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και άλλους κρατικούς πόρους, η δομή είναι ανοικτή προς όλους με καθολική πρόσβαση και κάλυψη, η χρήση των υποδομών / εξοπλισμού και η παροχή υπηρεσιών πραγματοποιείται δωρεάν χωρίς οικονομικό αντάλλαγμα προς όλους, με βάση την αρχή της αλληλεγγύης (ή οι τυχόν συμμετοχές καλύπτουν ένα μικρό μόνο ποσοστό του πραγματικού κόστους της παρεχόμενης υπηρεσίας και δεν δύνανται να επηρεάσουν τον χαρακτηρισμό της ως μη οικονομικής) - **μπορεί να υποστηριχθεί** ότι ο εν λόγω δικαιούχος δεν ασκεί οικονομική δραστηριότητα και ως εκ τούτου η **πράξη δεν ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης**.

5. Σε διαφορετική περίπτωση, εφόσον κριθεί ότι οι δομές ασκούν οικονομική δραστηριότητα, πρέπει να αξιολογηθεί εάν πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, οι ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν οι Συνθήκες ορίζουν άλλως. Επιπλέον, η δημόσια στήριξη μπορεί να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, ακόμα και εάν ο δικαιούχος της ενίσχυσης δεν συμμετέχει άμεσα σε διασυνοριακές συναλλαγές.

Όταν ένα πλεονέκτημα χορηγείται σε «επιχείρηση» που δραστηριοποιείται σε αγορά ανοικτή στον ανταγωνισμό, καταρχήν θεωρείται ότι νοθεύει τον ανταγωνισμό και ότι είναι ικανό να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, ακόμη και όταν η «επιχείρηση» παρέχει μόνον τοπικές υπηρεσίες, καθώς και επιχειρήσεις άλλων κρατών μελών θα μπορούσαν ενδεχομένως να ενδιαφερθούν να παράσχουν αυτές τις τοπικές υπηρεσίες.

Ωστόσο, στην περίπτωση αυτή, πρέπει να αξιολογηθεί ο **τοπικός χαρακτήρας** ενός μέτρου κρατικής χρηματοδότησης προς μία «επιχείρηση», καθώς ένα μέτρο μπορεί, με βάση τις προβλέψιμες συνέπειές του, να επηρεάσει ή να μην επηρεάσει τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές,

καθορίζοντας εάν ισχύει η τέταρτη προϋπόθεση της έννοιας της κρατικής ενίσχυσης κατά το άρθρο 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το σημείο 196 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, η Επιτροπή σε ορισμένες αποφάσεις της έχει κρίνει ότι, λόγω ειδικών περιστάσεων των υποθέσεων, ένα «μέτρο είχε καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρέαζε καθόλου τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Στις εν λόγω υποθέσεις η Επιτροπή διαπίστωσε, συγκεκριμένα, ότι ο δικαιούχος παρείχε αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και ήταν απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, και ότι δεν μπορούσε να προβλεφθεί ότι το μέτρο δεν θα είχε παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες των διασυνοριακών επενδύσεων ή της εγκατάστασης». Αν και δεν είναι δυνατόν να καθοριστούν γενικές κατηγορίες μέτρων που συνήθως πληρούν τα εν λόγω κριτήρια, προγενέστερες αποφάσεις παρέχουν παραδείγματα περιπτώσεων όπου η Επιτροπή διαπίστωσε, υπό το πρίσμα των ειδικών συνθηκών της υπόθεσης, ότι η δημόσια στήριξη δεν ήταν ικανή να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, όπως για παράδειγμα «νοσοκομεία και άλλες εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης που παρέχουν το σύννηθες φάσμα ιατρικών υπηρεσιών που απευθύνονται σε τοπικό πληθυσμό και είναι απίθανο να προσελκύσουν πελάτες ή επενδύσεις από άλλα κράτη μέλη». Όπως διευκρινίζεται στο σημείο 210 της παρ. 7.2.2 της ίδιας Ανακοίνωσης, «η λογική που διέπει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η Επιτροπή έκρινε ότι ορισμένα μέτρα δεν είναι ικανά να επηρεάσουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών ... μπορεί επίσης να ενδεικνύεται για κάποια δημόσια χρηματοδότηση υποδομής, ιδίως τοπικής ή δημοτικής υποδομής, ακόμη και αν αυτή αποτελεί αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης. Ένα καθοριστικό στοιχείο των περιπτώσεων αυτών θα ήταν η **κάλυψη της, κατά κύριο λόγο, τοπικής ζήτησης**, καθώς και τα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι οι διασυνοριακές επενδύσεις δεν είναι πιθανό να επηρεαστούν παρά μόνο οριακά. ... Στοιχεία που αποδεικνύουν ότι δεν επηρεάζονται οι εμπορικές συναλλαγές θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν δεδομένα που δείχνουν ότι υπάρχει μόνο περιορισμένη χρήση της υποδομής εκτός του κράτους μέλους και ότι οι διασυνοριακές επενδύσεις στην υπό εξέταση αγορά είναι ελάχιστες ή είναι απίθανο να επηρεαστούν αρνητικά».

6. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω αναφερόμενα στα σημεία 2-5, εφόσον από τα έγγραφα που θα προσκομίσουν οι δυνητικοί δικαιούχοι **τεκμηριώνονται οι προαναφερθείσες προϋποθέσεις** (περί αναπόσπαστου μέρους του Εθνικού Συστήματος Υγείας ή εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης που παρέχουν το σύννηθες φάσμα ιατρικών υπηρεσιών και απευθύνονται σε τοπικό πληθυσμό), μπορεί να υποστηριχθεί ότι τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν μέσω της πρόσκλησης με τίτλο «Επέκταση, Αναβάθμιση Κτηριακών Υποδομών και Εξοπλισμός Α' βάθμιας Υγείας» **δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης**. Τονίζεται ότι, προκειμένου να διασφαλισθεί η απουσία κρατικής ενίσχυσης στους ιδιοκτήτες των κτιριακών υποδομών (ή/και του εξοπλισμού) είναι αναγκαίο να επιβεβαιωθεί ο μη οικονομικός χαρακτήρας της δραστηριότητας για όλο το διάστημα χρήσης της υποδομής (ή/και του εξοπλισμού) έως το χρόνο απόσβεσής της, ήτοι καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής των χρηματοδοτούμενων παρεμβάσεων/εξοπλισμού. Εάν η χρήση της υποδομής/εξοπλισμού διαφοροποιηθεί πριν την χρονική διάρκεια της απόσβεσής τους, συμβατότητα με τις κρατικές ενισχύσεις διασφαλίζεται μόνο για την περίοδο που εκπληρωνόταν η δημόσια αποστολή, με το ποσό των αποσβέσεων της συγκεκριμένης περιόδου.

Σημειώνεται ότι η σχετική τεκμηρίωση περί μη ύπαρξης στοιχείων κρατικής ενίσχυσης είναι αναγκαίο να καταγραφεί στις λίστες ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης, που έχουν κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, αντίγραφα των οποίων πρέπει να τηρούνται στους φακέλους των πράξεων.

7. Ωστόσο, δεδομένου ότι στο στάδιο έκδοσης της πρόσκλησης δεν είναι δυνατόν να διαπιστωθεί η πλήρωση των ανωτέρω αναφερόμενων προϋποθέσεων, για λόγους ασφάλειας δικαίου προτείνεται να περιληφθεί στην προαναφερόμενη πρόσκληση ευρύτερο θεσμικό πλαίσιο Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ειδικότερα ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός - ΓΑΚ) και ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («De Minimis»).

Στην παρούσα επιστολή επισυνάπτεται το σχέδιο πρόσκλησης που περιλαμβάνει τις σχετικές προσθήκες / τροποποιήσεις, καθώς και υπόδειγμα της Υπεύθυνης Δήλωσης de minimis.

Β. ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΜΕ ΤΙΤΛΟ «ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΕ ΚΥΡΙΑ ΑΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΒΑΑ»

8. Με βάση την περιγραφή των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση πράξεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο 1 «Περιεχόμενο» του σχεδίου πρόσκλησης, η ανωτέρω πρόσκληση αφορά σε **αναπλάσεις αστικών περιοχών, ποδηλατόδρομους** σε πόλεις ή πέριξ αυτών, **προσβάσεις ήπιας κυκλοφορίας** του αστικού ιστού και στο περιβαστικό φυσικό περιβάλλον, **διαμόρφωση χώρων πράσινου** σε περιοχές του αστικού και περιβαστικού ιστού, **έργα βελτίωσης της κινητικότητας** σε αστικά κέντρα με κατάλληλες κυκλοφοριακές παρεμβάσεις, **αποκαταστάσεις δημοσίων κτιρίων ή/και δημιουργία πολυχώρων** τοπικής εμβέλειας για αναζωογόνηση υποπεριοχών στα αστικά κέντρα, **μελέτες και δράσεις χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού** κ.α.

Σύμφωνα με την πρόσκληση, τα έργα αφορούν αστικά κέντρα / οικισμούς της Περιφέρειας Πελοποννήσου με μόνιμο πληθυσμό που υπερβαίνει ή προσεγγίζει οριακά τους 10.000 κατοίκους, στα οποία δεν εφαρμόζονται Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ).

Δικαιούχοι της δράσης είναι οι ΟΤΑ Α' βαθμού των επιλέξιμων αστικών κέντρων, καθώς και όσοι φορείς έχουν συνάψει ή προτίθενται να συνάψουν Προγραμματική σύμβαση με αυτούς.

Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης ανέρχεται σε 8.500.000 € (μέγιστος προϋπολογισμός υποβαλλόμενης πρότασης 2.500.000 €).

9. Σύμφωνα με το σημείο 203 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), «...η δημόσια χρηματοδότηση **υποδομών που δεν προορίζονται να αποτελέσουν αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης** εξαιρείται κατ' αρχήν από την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Αυτό αφορά, για παράδειγμα, τις υποδομές ... που δεν χρησιμοποιούνται για την

παροχή αγαθών και υπηρεσιών σε μια αγορά (για παράδειγμα, δρόμοι οι οποίοι είναι διαθέσιμοι για δωρεάν δημόσια χρήση). Οι δραστηριότητες αυτές δεν είναι οικονομικής φύσης και, κατά συνέπεια, **δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις**, όπως και η δημόσια χρηματοδότηση των σχετικών υποδομών».

10. Ακόμα όμως και στην περίπτωση που κάποιες δραστηριότητες δημοσίων υποδομών είναι οικονομικής φύσης, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στην παράγραφο 5 της παρούσας επιστολής, είναι αναγκαίο να αξιολογηθεί ο **τοπικός χαρακτήρας** των υποδομών τους. Στο πλαίσιο αυτό, ήτοι εφόσον διαπιστωθεί ότι κάποιες δραστηριότητες χαρακτηρίζονται ως οικονομικές, εάν καταδειχθεί ότι οι συγχρηματοδοτούμενες τοπικές υποδομές καλύπτουν περιορισμένη γεωγραφική περιοχή του κράτους μέλους (αριθμητικά στοιχεία έκτασης και πληθυσμού) και «απευθύνονται» κατά κύριο λόγο σε **τοπικούς χρήστες / κατοίκους**, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά τους (π.χ. ποδηλατόδρομοι ή χώροι πρασίνου με ελεύθερη πρόσβαση για χρήση από κατοίκους κατά τον ελεύθερο χρόνο ή ως πέρασμα), τον αριθμό και τον τόπο κατοικίας των χρηστών (τοπικός πληθυσμός), καθώς και το αμελητέο ποσοστό χρηστών από άλλα κράτη μέλη, τότε τα εν λόγω έργα **μπορούν να αντιμετωπισθούν ως έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης**.

Σε περίπτωση που δεν καθίσταται δυνατόν να τεκμηριωθούν τα αναφερόμενα στις ανωτέρω παραγράφους 9 & 10 χαρακτηριστικά των υποδομών (π.χ. δημιουργία πολυχώρων που αποτελούν οικονομική δραστηριότητα και δεν δύναται να τεκμηριωθεί ότι είναι τοπικού χαρακτήρα), οι υποβαλλόμενες προτάσεις παρεμβάσεων στο αστικό περιβάλλον που ενέχουν οικονομική δραστηριότητα δύναται να εξεταστούν στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός - ΓΑΚ), όπως για παράδειγμα στο πλαίσιο του άρθρου 56 (Επενδυτικές ενισχύσεις για τοπικές υποδομές) ή στο πλαίσιο του άρθρου 55 (Επενδυτικές ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές) ή και στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («De Minimis»). Στην παρούσα επιστολή επισυνάπτεται το σχέδιο πρόσκλησης που περιλαμβάνει τις σχετικές προσθήκες / τροποποιήσεις, καθώς και υπόδειγμα της Υπεύθυνης Δήλωσης de minimis.

Γ. ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΜΕ ΤΙΤΛΟ «ΕΡΓΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΜΑΔΩΝ»

11. Με βάση την περιγραφή των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση πράξεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο 1 «Περιεχόμενο» του σχεδίου πρόσκλησης, η ανωτέρω πρόσκληση αφορά σε **δημιουργία δικτύου υποδομών πρόνοιας** και ειδικότερα υποδομών **ανοικτής φροντίδας κοινωνικά ευπαθών ομάδων**, σε διάφορες περιοχές της Περιφέρειας Πελοποννήσου, προκειμένου να εξασφαλισθεί η παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών στον πληθυσμό της. Δικαιούχοι της δράσης είναι η Περιφέρεια Πελοποννήσου, οι ΟΤΑ και τα Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου και Ιδιωτικού Δικαίου της Περιφέρειας, καθώς και όσοι φορείς έχουν συνάψει ή προτίθενται να συνάψουν Προγραμματική σύμβαση με αυτούς.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Διαρθρωτικό
και Επενδυτικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης ανέρχεται σε 950.000 € (μέγιστος προϋπολογισμός υποβαλλόμενης πρότασης 800.000 €) και η δράση παρουσιάζει συνέργια με τις δράσεις ΕΚΤ του ΠΕΠ Πελοποννήσου 2014-2020.

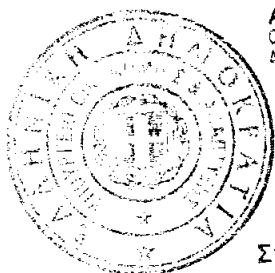
12. Προκειμένου να κριθεί αν οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν μέσω της αναφερόμενης στην παράγραφο 12 πρόσκλησης συνιστούν οικονομική ή μη οικονομική δραστηριότητα και, όπως αναφέρθηκε λεπτομερώς στις παραγράφους 3 & 4 της παρούσας επιστολής, είναι αναγκαίο να αποσαφηνισθεί εάν οι εν λόγω υποδομές πρόνοιας αποτελούν **αναπόσπαστο μέρος του Εθνικού Συστήματος Υγείας ή/και Πρόνοιας**, που βασίζεται σχεδόν εξ ολοκλήρου στην αρχή της αλληλεγγύης, χρηματοδοτείται άμεσα από τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και άλλους κρατικούς πόρους και παρέχει δωρεάν τις υπηρεσίες του με βάση την καθολική κάλυψη. Στην περίπτωση αυτή και εφόσον, επιβεβαιωθεί ότι πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις (αναλυτικά στην παράγραφο 4 της παρούσας επιστολής), μπορεί να υποστηριχθεί ότι οι λόγω δράσεις **δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης**.
13. Σε διαφορετική περίπτωση και εάν διαπιστωθεί ότι οι υποδομές αφορούν σε άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, τότε πρέπει να αξιολογηθεί εάν πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό και, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στην παράγραφο 5 της παρούσας επιστολής, είναι αναγκαίο να αξιολογηθεί ο **τοπικός χαρακτήρας** του μέτρου κρατικής χρηματοδότησης. Στο πλαίσιο αυτό μπορούν να αξιολογηθούν κριτήρια όπως:
- α) εάν η δραστηριότητα του δικαιούχου αφορά την παροχή αγαθών και υπηρεσιών σε περιορισμένη γεωγραφική ζώνη επιρροής εντός ενός κράτους μέλους,
 - β) εάν η δραστηριότητα του δικαιούχου απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε τοπικούς αποδέκτες, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και τα ειδικά (εγγενή) χαρακτηριστικά (π.χ. γλώσσα) της δραστηριότητας, τον αριθμό και τον τόπο κατοικίας των χρηστών/αποδεκτών της υπηρεσίας, καθώς και το αμελητέο ποσοστό των πελατών από άλλα κράτη μέλη και
 - γ) εάν η κρατική χρηματοδότηση της δραστηριότητας θα έχει αμελητέο αντίκτυπο στις αγορές και τους καταναλωτές, καθώς δεν προβλέπεται ότι θα προσελκύσει επενδυτές από άλλα κράτη μέλη που θα θελήσουν να εγκατασταθούν στην εν λόγω περιοχή, για να παρέχουν τη δραστηριότητα αυτή.
14. Ωστόσο, δεδομένου ότι στο στάδιο έκδοσης της πρόσκλησης δεν είναι δυνατόν να διαπιστωθεί εάν οι υποβαλλόμενες προτάσεις θα πληρούν ή όχι τις ανωτέρω αναφερόμενες προϋποθέσεις και, δεδομένου ότι οι υπηρεσίες περίθαλψης και κοινωνικής ένταξης των ευπαθών ομάδων δύνανται να συνιστούν **Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ)**, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 της Απόφασης της Επιτροπής, της 20ής Δεκεμβρίου 2011, για την εφαρμογή του άρθρου 106 παρ. 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (2012/21/ΕΕ). Ως εκ τούτου προτείνεται να περιληφθεί στην προαναφερόμενη πρόσκληση ευρύτερο θεσμικό πλαίσιο Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που περιλαμβάνει το θεσμικό πλαίσιο για τις ΥΓΟΣ.
- Στην παρούσα επιστολή επισυνάπτεται το σχέδιο πρόσκλησης που περιλαμβάνει τις σχετικές προσθήκες / τροποποιήσεις, καθώς και υπόδειγμα της Υπεύθυνης Δήλωσης de minimis ΥΓΟΣ.

15. Τονίζεται ότι, σε περίπτωση που οι δράσεις αφορούν σε ανάπτυξη υποδομών, προκειμένου να διασφαλισθεί η απουσία κρατικής ενίσχυσης στους ιδιοκτήτες των κτιριακών υποδομών (ή/και του εξοπλισμού) είναι αναγκαίο να επιβεβαιωθεί ο μη οικονομικός της δραστηριότητας για όλο το διάστημα χρήσης της υποδομής (ή/και του εξοπλισμού), έως το χρόνο απόσβεσής της, ήτοι καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής των χρηματοδοτούμενων παρεμβάσεων/εξοπλισμού. Εάν η χρήση της υποδομής/ εξοπλισμού διαφοροποιηθεί πριν την χρονική διάρκεια της απόσβεσής τους, συμβατότητα με τις κρατικές ενισχύσεις διασφαλίζεται μόνο για την περίοδο που εκπληρωνόταν η δημόσια αποστολή, με το ποσό των αποσβέσεων της συγκεκριμένης περιόδου.

16. Υπενθυμίζεται ότι:

- Μετά την υποβολή των μεμονωμένων προτάσεων και σύμφωνα με τα οριζόμενα στην με Α.Π. 74931/ΕΥΚΕ2634/13.07.2016 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες στους φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020», η Διαχειριστική Αρχή θα πρέπει να διαβιβάσει στην ΕΥΚΕ τις πράξεις που πιθανώς ενέχουν οικονομική δραστηριότητα με το σχετικό ενημερωτικό υλικό, προκειμένου να επιβεβαιωθεί η ύπαρξη ή μη κρατικής ενίσχυσης.
- Προκειμένου να αξιολογείται η πλήρωση του κριτηρίου συμβατότητας της εκάστοτε πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνονται οι λίστες ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχουν κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ και, σε περίπτωση εφαρμογής του ΓΑΚ, οι επικαιροποιημένες λίστες ελέγχου των γενικών και ειδικών όρων εφαρμογής του ΓΑΚ που εστάλησαν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 08.12.2017 (αρχική κοινοποίηση με την με Α.Π. 33004/ΕΥΚΕ1321/24.03.2016 επιστολή της ΕΥΚΕ), αντίγραφα των οποίων πρέπει να τηρούνται στο φάκελο της πράξης.
- Σε περίπτωση εξέτασης μέτρων στο πλαίσιο του Καν. (Ε.Ε.) 651/2014 (ΓΑΚ) και προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή του, είναι αναγκαίο να τηρηθούν οι διαδικασίες που αναφέρονται στο με Α.Π. 92415/ΕΥΚΕ6282/28.08.2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες και Παρότρυνση Τήρησης Διαδικασιών προς Φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση Κρατικών Ενισχύσεων».

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε συνδρομή.



ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο Α. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ, ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)
κ.α.α.

Σταύρος Αλεξόπουλος

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Διαρθρωτικό
και Επενδυτικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Συνημμένα:

- Παράρτημα VI – Υπεύθυνη Δήλωση σχετικά με τη σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας
- Παράρτημα IV - Δήλωση σχετικά με τη σώρευση των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας ΥΓΟΣ

Εσωτερική διανομή (ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημ. Επενδύσεων – ΕΣΠΑ, κ. Π. Κορκολή
- Γραφείο Προϊστ. Ε.Α.Σ., κ. Φίρμπα
- ΕΥΚΕ
- ΕΥΘΥ



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Διαρθρωτικό
και Επενδυτικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

